

félbeszakítja a tartozáselismerésre utaló magatartás, vagy a jogviszony kifejezett elismerését tartalmazó jognyilatkozat és ezen időponttól a speciális elévülés ismét kezdetét veszi, *kivéve* azon különleges jogviszonyokat, melyeknél a jogszabály az elévülést félbeszakító jogcselekményeket kifejezetten kiemeli. Így például a váltójogban, ahol a perbejelentés mint speciális jogkonzerváló cselekmény kiemeltetik, az 1923. évi X. t.-c., ill. az 51. sz. J. D. folytán, mely a szavatos perbehívását mint az elévülést félbeszakító cselekményt kifejezetten felemlíti stb. Ezen különleges jogviszonyoknál ezen általános szabály alkalmazást nem nyer.

B) Az elévülési határidő *után*, az utaló magatartás a speciális elévülési idővel együtt folyó újolagos kötelezést elő nem idézi, míg a kifejezett tartozáselimeréssel a speciális elévülési határidő az elismerés időpontjától ismét kezdetét veszi.

Dr. Ehrnthal Aladár.

A végrehajtási törvény 48. §-a és az állami Árverési Csarnok.
I. A Vht. 48. §-a szerint foganatosítandó a végrehajtás a végrehajtást szenvedő tulajdonát képező, de másnak a birtolásában levő ingóságokra a birtaló ellenzése esetében is, ha a végrehajtató a tulajdonjogot valószínűsíti. Amennyiben tehát a tulajdonjog kétségtelen, anélkül, hogy előzőleg azt valószínűsíteni kellett volna, a foglalásnak semmiféle akadálya, vagy előfeltétele nincsen. Ezek szerint minden további nélkül bírói zár alá vehetők, lefoglalhatók az önkéntes árverésre benyújtott ingók az állami árverési csarnokban a tulajdonos ellen vezetett végrehajtás során, mert a tulajdonjog kétségtelen, ugyanis az árverésre beadott ingótárgyak tulajdonosának a személyadatait (név, állás, lakcím) a felvételtkor be kell mondani, s ezeket, valamint az ingó dolog tulajdonjogát, ha szükségesnek mutatkozik, minden esetben igazolni is kell, különben a felvételt visszautasítják, sőt ha feltehető, hogy az nem jogosan került a behozó birtokába, erről a rendőrhatalóságot is haladéktalanul értesítik. (73880/1925. IV. Km. R. 7., 9. §§-ok.)

Az ily módon szabályszerűen lefoglalt ingókra a végrehajtató a végrehajtási törvény szerint kifizeti az árverést, előzőleg azonban azokat át kell szállíttatni az állami Árverési Csarnokból, mert ott az állandó bírói gyakorlat szerint bírói árverés nem tartható. Az átszállított ingó alkalmas helyen a bírósági kiküldött kalapácsa alá kerül és a Vht. szabályai szerint gazdát cserélhet a végrehajtást szenvedő beleegyezésével a becsérték $\frac{2}{3}$ -án alól is. A befolyt vételár sorozásánál az állami Árverési Csarnokot megillető díjak (fenti rend. 42. §-a) és a Magy. kir. Póstatakarékpénztár által folyósított 60—70% -ig terjedhető előleg (fenti rend. 11. §-a), melyek erejéig a Takarékpénztár elsőbbségi igényét bejelentette, előnyös tételként szerepelhetnek; azonban a foganatosítási költségek (foglalási, átszállítási, árverési költség, közbenjárási díj stb.), minden előnyös tételt megelőznek, s így semminek sem nagyobb a veszélye, mint annak, hogy a Póstatakarékpénztár útján a m. kir. Kincstár által nyújtott előleg részbeni, vagy teljes kielégítése előtt a tömeg kime-

rül s a kielégítetlenül maradt követelést a személyes adós egyb-
vagonán lehet csak keresni (f. R. 11. §. ut. bek.).

De ez még a jobbik eset, mert ha a végrehajtató nem ügy-
buzgó, vagy éppen az ügy érdeke úgy kívánja, a lefoglalt in-
gókra az átszállítást és az árverés kitűzését elhalaszthatja és
elhuzhatja" ad Graecas Calendas". A bírói zár alatt levő ingót
az állami Árverési Csarnok árverés alá nem bocsáthatja, leg-
feljebb beraktározhatja az erre a célra szolgáló helyiségében a
tulajdonos veszélyére és költségére 8 napig, azután pedig, ha
nem akarja a beraktározási költségeket bizonytalanul halmozni,
gondolkozhatik azon, hogy mit is csináljon, mert az erre vonat-
kozó rendelkezések hiányzanak. (f. R. 24. §.).

Sem a Vht., sem a M. kir. Póstatakarékpénztárral foglalkozó
törvények és rendeletek nem tartalmazznak intézkedést arra az
esetre, ha a hitelező az állami Árverési Csarnokban elhelyezett
tárgyakat foglaltat. Pedig ez igen kívánatos volna, nemcsak a
kincstár megvédhető érdeke, de az adós szempontjából is.

II. Az 1885: IX. t.-c. alapján a takaréék és értékpapír üz-
letágra alakult m. kir. Postatakarékpénztárnak, mint állami szerv-
nek az volt a célja, hogy a betétek biztos és gyümölcsöző keze-
lése, visszafizetése által a legapróbb, szétszórt s így gazdaságilag
kihasználatlan tőkéket összegyűjtse s ez által emelje és erő-
sítse a közhitelt. Az 1889: XXXIV. t.-c. alapján a m. kir. Pósta-
takarékpénztár csekk és clearingforgalmat is lebonyolít. A Pósta-
takarékpénztár üzletkörét az 1925. évi IX. t.-c. 23. §-a kibő-
vítette a kézizálogkölcsonüzlettel, az 1888: XXII. t.-c.-kel sza-
bályozott árverési csarnokok üzletével, beraktározási stb. üzle-
tekkel, mely új üzletágak üzletviteli szabályait a törvények ke-
retein belül a kereskedelemügyi miniszter, pénzügy- és igazság-
ügyminiszterrel egyetértve rendeleti úton állapította meg. A
Póstatakarékpénztár árverési Csarnokának üzletvitelét a 73880/
1925. K. M. rendelet szabályozza. Ez a rendelet részletesen
meghatározza az árverésre felvehető ingóságokat, az árverések
idejét, stb. és jogot ad a Póstatakarékpénztárnak arra is, hogy
az árverésre benyújtott ingótárgyakra előleget folyósíthasson,
melynek mérve a becsérték 75, illetve 60%-ánál nagyobb nem
lehet. (11. §.) Következésképpen az állami árverési csarnok árverési
üzlete sajátképeni kézizálog kölcson üzlet, önkéntes árverési
üzlettel együttesen.

Az érdekelt fél az önkéntes árverésre benyújtott ingóság
sikerese eladása esetén az árverési csarnokot megillető díj le-
vonása után megkapja a befolyt vételárat. Ha a m. kir. Pósta-
takarékpénztár előleget is folyósított, levonják azt is a kama-
tokkal együtt. Ha pedig közben az érdekelt fél az árverés meg-
tartását nem kíváná, a megfelelő díj, illetve a folyósított elő-
leg és kamatainak visszafizetése után az állami Árverési Csarnok
az ingót visszaadja.

A rendelet részletesen intézkedik arról is, ha az előleggel
megterhelt ingóságok árverése sikertelen marad. (f. R. 11. §.).

Az állami Árverési Csarnok tevékenysége tehát állami ké-
zizálogkölcson és önkéntes árverési üzlet, külön erre a célra
alapított állami szervezettel és szabályzattal, mely az érdekelt

felek viszonyában nem más, mint állami segítség nyújtás kölcsön, előleg folyósításával ingótárgyak önkéntes értékesítésére. A dolog természetéből következik, hogy ellenérdekű felek itt egymással szemben nem állanak.

Az 1881: LX. t.-c.-ben írt végrehajtási eljárás ellenérdekű felek között szabályozza ugyan az ingótárgyak kényszerértékesítését, de tulajdonképen ez sem más, mint állami segítségnyújtás és ezen mit sem változtat azon körülmény, hogy mindez a sértett vagy veszélyeztetett jog védelmének kényszer útján való érvényesítése érdekében történik s hogy ezen segítséget az állam a bírói felségjog gyakorlására hivatott szerve útján, annak ellenőrzése mellett adja.

Nyilvánvaló, hogy az állami Árverési Csarnok tevékenységében rejlő állami segítségnyújtásnak s a végrehajtási törvény szerint adható ugyancsak állami segítségnyújtásnak collíziója kerülendő, és ez kívánatos is minden viszonylatban és minden módon, mind a maga egészében mind részleteiben: a bírói zálogjogszerzés vagy pedig az értékesítés (árverés) tekintetében. Kell tehát, hogy a két különböző állami szerv útján folyamatba tett önkéntes és kényszer értékesítési eljárás, már a közös cél miatt is, egymást ne keresztezze, egymásnak útjába ne álljon, mert ebből csak kár származhatik. A collízió pedig könnyen kikerülhető az által, ha ilyen esetben a korábban megindult állami értékesítési eljárás befejezését a későbbben megindított bevárja, ami veszélytelen annál is inkább, mert minden lehetőség és mód megvan arra, hogy azt bármely érdekelt legkisebb sérelme nélkül ugyanott folytassa a későbbi, ahol a korábbi abbanhagyta.

III. Kétségtelen, hogy egy későbbi kívülálló harmadik megakadályozza magára a kézizálogra vezetett bírói foglalással a kézi zálogos állami Árverési Csarnoknak, mint állami szervnek törvényerejű rendelettel szabályozott értékesítési eljárását.

Ez kikerülhető lenne, ha az ingót (kézizálogot) az állami Árverési Csarnok értékesítési eljárásának befejezésével és pedig sikertelen befejezésével (attól függő joghatállyal) lehetne csak bírói zár alá venni, a joghatály beálltáig pedig akadálytalanul lefoglalható volna az ingó visszaadási joga és az ingók feletti rendelkezési joga.

Továbbá azonfelül, hogy két ilyen állami eljárás egymással való összeütközése egyáltalán nem kívánatos, teljesen indokolatlannak is látszik egy megindult állami értékesítési folyamatot egy újabb állami — más szerv útján végbevitt — értékesítési folyamattal felcserélni, a költségek szaporodását tekintve pedig az mind a két félre csak káros.

De szükségtelen is, mert — eltekintve attól, hogy az állami Árverési Csarnokban mint külön e célra rendelt helyen az értékesítésnek nagyobb sikere valószínűbb mint bárhol — az Állami Árverési Csarnokban egyidejűleg minden nehézség nélkül foglalás tárgya lehet a sikeres árverés útján befolyandó vételár.

Ilyen körülmények között, ha most már a későbbi kívül álló harmadik a végrehajtási törvény szerint adható állami segítségnyújtás útján még a fenti rendelet 11. §-a alapján folyósít

ható hatvan százalék — hetven százalékig terjedő előleget is letiltja, nyugodtan várhatná az állami Árverési Csarnok értékesítésének eredményét.

Bár mindez a logika szabályai szerint könnyen érthetőnek és azon kívül célirányosnak is látszik, mégis a végrehajtatót megakadályozni nem lehet abban, hogy az ingót lefoglalja, elszállíttassa és elárvereztesse, mert minderre megadják neki a jogot a végrehajtási törvény megfelelő szakaszai, melyek születésekor még nem volt állami Árverési Csarnok, és mert a vonatkozó, az idők folyamán bekövetkezett gazdasági és egyéb válságok folytán szükségessé vált törvényi intézkedések még hiányoznak.

IV. De ne legyünk egyoldaluk.

Talán még a fentieknél is egyszerűbben lehetne a kérdést esetleg megoldani, ha a bírói zálogjog szerzés generalitásának, alapjának megnyirbálása helyett, minden eddigi rendelkezés érintetlenül hagyásával, anélkül, hogy a novella 2. szakaszát bővítve újabb rést kellene ütni a Vht. 48. §-án, csak egy kivételt állítanának fel.

Minthogy a végrehajtási törvény szerinti eljárásnak és az Állami Árverési Csarnoknak egyformán az értékesítés a célja, a megelőzés elve alapján egyszerű lenne megadni az Állami Árverési Csarnoknak azt a privilégiumot, hogy az ott elhelyezett ingóságokra vezetett foglalás (a bírói zár) az Árverési Csarnok előbb megindított értékesítési eljárását nem akadályozza. S mennyire lehetne a ma annyira divatos egyszerűsítést szolgálni, ha egyúttal az ilyen Árverési Csarnoki árverést a bírói árverés joghatályával ruháznák fel, melynek következményeképpen az Árverési Csarnok köteles lenne a befolyt vételárat bírói letétbe helyezni az öt megillető díjak levonása után (nehogy az is évekig letétben heverjen), azon felül pedig a zár alá vett ingók árverési idejéről az érdekelt feleket kellő időben értesíteni.

Ezzel talán generalisan meg volna oldva az anomália, sőt ha a végrehajthatónak és végrehajtást szenvedőnek azt a jogot is megadnák, hogy ők maguk — együtt és külön-külön is — kérhessék az Állami Árverési Csarnokban lefoglalt ingóknak az Árverési Csarnokban való, ottani szabályok szerinti értékesítését, az elköttyavetyélés ellen is egy újabb erős védőgát kiépülését lehetne elősegíteni.

Dr. Ibrányi István.

Érvényesíthető-e a sajtótörvény alapján a kártérítési igény polgári úton, megelőző bünvádi eljárás nélkül? Sajtóbüncselekményt megállapító ítélet nem szükséges a kártérítési igény érvényesítéséhez. Ez nyilvánvalóan kitűnik az 1914. XIV. 39. §. 3-ik bekezdéséből, mely szerint: „A kártérítési követelés a sértettet akkor is megilleti, ha a sajtóbéli közlemény nem állapít meg büncselekményt. Ebben az esetben a kártérítési igényt csak polgári úton lehet érvényesíteni.”

Nem nyújt azonban határozott választ a sajtótörvény arra a kérdésre, hogy érvényesítheti-e a kártérítési igényét a károsult a polgári